

Kierunki polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2013/2014

Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2013/2014, ogłoszone w lipcu 2013 r., w dużym stopniu wskazują na kontynuację polityki oświatowej z poprzedniego roku szkolnego.

W ministerialnym dokumencie kontynuowana jest problematyka edukacji sześciolatków w szkołach podstawowych, podnoszenie jakości kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych oraz działania szkoły na rzecz bezpieczeństwa. Dodatkowo, w nowym roku szkolnym – jako osobny problem – pojawia się kształcenie uczniów niepełnosprawnych w placówkach ogólnodostępnych. Ostatnia kwestia niewątpliwie łączy się z tematyką działań antydyskryminacyjnych, dotyczącą przede wszystkim dzieci niepełnosprawnych. Nowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2013/2014 to:

1. Wspieranie rozwoju dziecka młodszego w związku z obniżeniem wieku realizacji obowiązku szkolnego.
2. Podniesienie jakości kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych.
3. Działanie szkoły na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa uczniów.
4. Kształcenie uczniów niepełnosprawnych w szkołach ogólnodostępnych.

Dyrektorzy szkół powinni kontynuować nadzór pedagogiczny z roku poprzedniego.

Ogłoszone przez MEN nowe, obowiązujące w roku szkolnym 2013/2014 kierunki polityki oświatowej, stanowią podstawowy element planu nadzoru pedagogicznego kuratora oświaty, który jest jednocześnie zobligowany do jego realizacji. Dyrektor szkoły również realizuje nadzór pedagogiczny, ale w jego planowaniu posiada znacznie większą autonomię. Nie ma obowiązku, tak jak kurator oświaty, uwzględniania w planie nadzoru podstawowych kierunków polityki państwa, ustalonych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Autonomia nie oznacza jednak całkowitej niezależności, dlatego plan nadzoru – oprócz tego, że z potrzeb danej placówki – powinien wynikać z refleksji nad wyzwaniami państwa wobec szkół. W związku z powyższym dyrektor może uwzględnić w planie nadzoru wymagania państwa wobec szkół i placówek w zakresie kontroli, ewaluacji i monitoringu.

W ZAKRESIE KONTROLI

W publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach, oddziałach ogólnodostępnych lub/i integracyjnych – „Organizacja kształcenia uczniów niepełnosprawnych w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych”. Dyrektor powinien sprawdzić, czy, zgodnie z art. 71b z uwzględnieniem art. 2 pkt 5 *Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty*, kształceniem specjalnym obejmuje się dzieci i młodzież, o których mowa w art. 1 pkt 5 i 5a, wymagające stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy. Kształcenie to może być prowadzone w formie nauki w szkołach ogólnodostępnych, szkołach lub oddziałach integracyjnych, szkołach lub oddziałach specjalnych i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych.

W publicznych technikach – „Zgodność szkolnego planu nauczania technikum z ramowym planem nauczania dla ww. szkoły”. Dyrektor powinien sprawdzić, czy plan nauczania jest zgodny z *Rozporządzeniem MEN z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych*. Ustala również szkolny plan nauczania, w którym określa dla poszczególnych klas (semestrów) wymiar godzin zgodny z ramowym planem. Ważnym elementem planu jest również podział na grupy.

W publicznych i niepublicznych szkołach zawodowych, technikach (z wyjątkiem uzupełniających) i szkołach policealnych – „Zgodność kształcenia w szkołach zawodowych z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego”. Dyrektor musi zwrócić szczególną uwagę na regulacje: *Rozporządzenia MEN z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego* oraz *Rozporządzenia MEN z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach*. Istotne zmiany, które uwzględnić należy w nadzorze pedagogicznym, to nowa klasyfikacja zawodów szkolnictwa zawodowego. W klasyfikacji ujęto 200 zawodów, w zakresie których wyodrębniono 252 kwalifikacje w zawodzie.

W publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli – „Realizacja przez publiczne placówki doskonalenia nauczycieli zadań polegających na informowaniu szkół i placówek o kierunkach polityki oświatowej państwa ustalanych przez

ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, zgodnie z art. 35 ust. 2 pkt 1 *Ustawy o systemie oświaty*". Po zmianie przepisów (*Rozporządzenie MEN z dnia 26 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie placówek kształcenia nauczycieli*), zadaniem placówek doskonalenia nauczycieli jest także organizowanie i prowadzenie doskonalenia zawodowego nauczycieli w zakresie m.in. wynikającym z kierunków polityki oświatowej państwa oraz wprowadzanych zmian w systemie oświaty. Placówki te w nadchodzącym roku szkolnym mają zatem obowiązek udostępnienia nauczycielom oferty doskonalenia, obejmującej zagadnienia najistotniejsze z punktu widzenia realizowanej polityki edukacyjnej.

W publicznych szkołach podstawowych – „Zgodność z przepisami prawa organizacji świetlicy szkolnej zorganizowanej w publicznej szkole podstawowej”. Podstawy prawne funkcjonowania świetlic szkolnych to:

- *Ustawa o systemie oświaty*, w szczególności art. 67 ust. 1 pkt 3 – szkoła publiczna powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania ze świetlicy szkolnej,
- *Rozporządzenie w sprawie ramowych statutów*, w szczególności § 7 ust. 2 – w świetlicy prowadzone są zajęcia w grupach wychowawczych, liczba uczniów w grupie nie powinna przekraczać 25,
- *Rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach* w zakresie dotyczącym organizacji pracy świetlicy.

Dyrektor powinien również nadzorować:

- sposób funkcjonowania świetlicy szkolnej, określony w regulaminie pracy świetlicy,
- realizację rocznego planu działań świetlicy, w tym działań wychowawczych zawarte w programie wychowawczym szkoły oraz w programie profilaktyki,
- inne zadania świetlicy, do których należy m.in. organizowanie pomocy w nauce oraz tworzenie warunków do nauki własnej.

W publicznych i niepublicznych szkołach podstawowych i gimnazjach – „Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa w czasie pobytu w szkole”. Zakres kontroli reguluje przede wszystkim *Rozporządzenie MEN z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach*. Zobowiązuje ono dyrektora do zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w szkole lub placówce, a także bezpiecznych i higienicznych warunków uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez szkołę poza należącymi do niej obiektami. Inne ważne zadania dyrektora to m.in. sprawdzenie, czy:

- pomieszczenia szkoły wyposażone są w apteczki zaopatrzone w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy i instrukcję o zasadach udzielania tej pomocy,
- nauczyciele, w szczególności prowadzący zajęcia w warsztatach, laboratoriach, a także zajęcia wychowania fizycznego, zostali przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej pomocy,
- wyposażenie szkoły ma odpowiednie atesty lub certyfikaty oraz jest dostosowane do wymagań ergonomii.

Dyrektor powinien też pamiętać o przeprowadzeniu kontroli obiektów należących do szkoły pod kątem zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z nich, jeżeli przerwa w działalności oświatowej szkoły lub placów-

ki trwa co najmniej dwa tygodnie. Z kontroli powinien być sporządzony protokół, który podpisują osoby biorące w niej udział, zaś jego kopię dyrektor jest obowiązany przekazać organowi prowadzącemu.

W publicznych szkołach podstawowych i gimnazjach – „Wybór podręczników przez nauczycieli i działania organizacyjne dyrektora szkoły umożliwiające obrót używanymi podręcznikami na terenie szkoły”. To zadanie zostało uregulowane w *Ustawie o systemie oświaty* oraz *Rozporządzeniu MEN z dnia 3 lipca 2012 r. w sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników*. Dyrektor może zaplanować kontrole sprawdzające, czy:

- nauczyciele dokonali wyboru podręczników do obowiązkowych zajęć edukacyjnych spośród podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego (art. 22a ust. 1 *uso.*),
- podręczniki znajdujące się w zestawie podręczników obowiązujących w szkole w roku szkolnym 2013/2014 są wpisane do wykazu podręczników przeznaczonych do kształcenia ogólnego, prowadzonego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania (§ 21 ust. 1 pkt 1 *Rozporządzenia*).

Dyrektor jest także zobowiązany do:

- podejmowania działań organizacyjnych umożliwiających obrót używanymi podręcznikami na terenie szkoły (art. 22b *uso.*),

Dyrektor powinien sprawdzić, czy w szkole realizuje się podstawę programową, uwzględniając osiągnięcia uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego

Ogłoszone przez MEN
nowe kierunki polityki oświatowej
stanowią podstawowy element
planu nadzoru pedagogicznego
kuratora oświaty

- podania do publicznej wiadomości do 15 czerwca 2013 r. zestawu podręczników obowiązujących w szkole w roku szkolnym 2013/2014 (art. 22a ust. 2e uso.).

W publicznych gimnazjach – „Zgodność realizacji wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych z ramowymi planami nauczania”. Dyrektor szkoły przede wszystkim powinien sprawdzić, czy w szkole realizowany jest:

- minimalny wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych i zajęć z wychowawcą,
- tygodniowy wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych i zajęć z wychowawcą,
- wymiar godzin do dyspozycji dyrektora szkoły (w szczególności przydział godzin dodatkowych).

W publicznych szkołach podstawowych – „Zgodność realizacji obowiązkowych zajęć edukacyjnych z ramowymi planami nauczania w klasach I–III publicznej szkoły podstawowej”.

W klasach I–III dyrektor powinien sprawdzić, czy wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych oraz wyszczególnienie zajęć (podziału dokonuje nauczyciel) są zgodne z ramowymi planami nauczania. Wyszczególnieniu podlegają następujące zajęcia:

- edukacja polonistyczna, edukacja społeczna, edukacja przyrodnicza, edukacja matematyczna i zajęcia techniczne (podziału godzin na poszczególne zajęcia dokonuje nauczyciel prowadzący dane zajęcia),
- język obcy nowożytny, edukacja muzyczna, edukacja plastyczna, zajęcia komputerowe, wychowanie fizyczne (przydział godzin zgodny z ramowym planem nauczania).

Dyrektor szkoły **nie ma obowiązku uwzględniania w planie nadzoru podstawowych kierunków polityki państwa, ustalonych przez MEN.**

W szkołach niepublicznych – „Spełnianie warunków określonych w art. 7 ust. 3 pkt 3 i 4 *Ustawy o systemie oświaty* przez niepubliczną szkołę o uprawnieniach szkoły publicznej”. W szkołach niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych kurator oświaty jest zobowiązany do sprawdzenia, czy szkoła:

- realizuje programy nauczania uwzględniające podstawy programowe,
- realizuje zajęcia edukacyjne w cyklu nie krótszym oraz w wymiarze nie niższym niż łączny wymiar obowiązkowych zajęć edukacyjnych określony w ramowym planie nauczania szkoły publicznej danego typu,
- stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów,
- prowadzi dokumentację przebiegu nauczania ustaloną dla szkół publicznych,
- w przypadku szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe – kształci w zawodach określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego,
- zatrudnia nauczycieli obowiązkowych zajęć edukacyjnych posiadających odpowiednie kwalifikacje.

W ZAKRESIE EWALUACJI

W zakresie ewaluacji w roku szkolnym 2013/14 przeprowadzone będą:

1. Ewaluacje całościowe – 10 proc. wszystkich ewaluacji w roku szkolnym.
2. Ewaluacje problemowe – 30 proc. wszystkich ewaluacji w roku szkolnym w zakresie wybranym przez kuratora oświaty na podstawie wniosków z nadzoru pedagogicznego.
3. Ewaluacje problemowe – 60 proc. wszystkich ewaluacji w zakresie następujących wymagań:

W przedszkolach:

- „Procesy wspomagania rozwoju i edukacji dzieci są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się”.
- „Dzieci nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej”.
- „Respektowane są normy społeczne”.

W szkołach podstawowych, gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych, placówkach kształcenia ustawicznego oraz ośrodkach kształcenia i doskonalenia zawodowego:

- „Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się”.
- „Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej”.
- „Respektowane są normy społeczne”.

W szkołach i przedszkolach w zakresie „Procesów” dyrektor powinien sprawdzić, czy nauczyciele kształtują u uczniów (dzieci) umiejętność uczenia się, czy nauczyciele i uczniowie (dzieci) tworzą atmosferę sprzyjającą uczeniu się, czy uczniowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania, a nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do potrzeb ucznia, grupy i oddziału.

Podczas ewaluacji wymagania „Uczniowie (dzieci) nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej” dyrektor powinien sprawdzić, czy w szkole realizuje się podstawę programową, uwzględniając osiągnięcia uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego, czy wykorzystuje się zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej, monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego ucznia (dziecka), uwzględniając jego możliwości rozwojowe. Dyrektor powinien sformułować i wdrażać wnioski z tych analiz.

W wymaganiu „Respektowane są normy społeczne” dyrektor powinien zwrócić uwagę, czy relacje między wszystkimi członkami szkolnej społeczności są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu.

Warto zdiagnozować również nowe wymagania, czyli:

- „Uczniowie współpracują ze sobą w realizacji przedsięwzięć będących wynikiem działań samorządu uczniowskiego”.
- „Zasady postępowania i współzycia w szkole lub placówce są uzgodnione i przestrzegane przez pracowników szkoły, rodziców i uczniów”.

W placówkach oświatowo-wychowawczych dyrektorzy powinni przede wszystkim sprawdzić następujące wymagania na poziomie podstawowym:

- „Placówka realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój wychowanków i umożliwiającą organizację pracy w sposób sprzyjający osiąganiu celów”.
- „Respektowane są normy społeczne”.

W placówkach doskonalenia nauczycieli w bibliotekach pedagogicznych oraz poradniach psychologiczno-pedagogicznych ewaluacji zewnętrznej podlegać będą następujące wymagania:

- „Promowana jest wartość edukacji”.
- „Wykorzystywane są zasoby placówki i środowiska na rzecz wzajemnego rozwoju”.
- „Placówka w planowaniu pracy uwzględnia wnioski z analiz badań zewnętrznych i wewnętrznych”.

W ZAKRESIE MONITOROWANIA

Monitorowaniu podlegać będą: „Procesy wdrażania podstawy programowej kształcenia ogólnego i w zawodach” oraz „Wspieranie szkół przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne i placówki doskonalenia nauczycieli w realizacji kształcenia uczniów niepełnosprawnych w szkołach ogólnodostępnych”.

Dyrektorzy szkół i placówek powinni kontynuować nadzór pedagogiczny z roku poprzedniego, starać się uwzględnić potrzeby swojej szkoły oraz zadania państwa – szczególnie te, które wynikają z przepisów prawa.

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 ze zm.),
- Rozporządzenie MEN z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U. z 2009 r. Nr 168 poz. 1324 ze zm.),
- Rozporządzenie MEN z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2012 r. poz. 977),
- Rozporządzenie MENiS z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz.U. z 2002 r. Nr 23 poz. 225 ze zm.),
- Rozporządzenie MEN z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. z 2012 r. poz. 204),
- Rozporządzenie MEN z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz.U. z 2008 r. Nr 173 poz. 1072),
- Rozporządzenie MENiS z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. z 2002 r. Nr 15 poz. 142 ze zm.),
- Rozporządzenie MEN z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz.U. z 2012 r. poz. 7),
- Rozporządzenie MEN z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz.U. z 2012 r. poz. 184),
- Rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2003 r. Nr 6 poz. 69 ze zm.).

Wojciech Wasielewski

Pracownik Kuratorium Oświaty w Poznaniu, współpracownik Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli ODN Uni-Terra w Poznaniu. Zajmuje się badaniami oświatowymi, ewaluacją, doskonaleniem nauczycieli (awans zawodowy) oraz prawem oświatowym. W ramach współpracy z ODN Uni-Terra prowadzi m.in. zajęcia z prawa oświatowego, ewaluacji szkół, dla nauczycieli oraz przyszłych dyrektorów szkół (zarządzanie oświatą)

REKLAMA

inwes.tor

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

„Idź z postępem – ucz zdalnie”

Bezpłatne szkolenia dla nauczycieli, wykładowców, trenerów i szkoleniowców z woj. mazowieckiego

Oferujemy m.in.:

- ✓ indywidualną platformę Moodle dla każdego uczestnika projektu,
- ✓ 40 godzin szkolenia,
- ✓ zajęcia w formie praktycznych warsztatów,
- ✓ 6-osobowe grupy szkoleniowe,
- ✓ terminarz szkoleń uzgadniany indywidualnie z każdą grupą,
- ✓ zajęcia średnio raz w tygodniu,
- ✓ miejsce szkolenia blisko miejsca pracy lub zamieszkania,
- ✓ materiały szkoleniowe

Zapraszamy osoby:

- ✓ zatrudnione na stanowisku nauczyciela, wykładowcy, trenera lub szkoleniowca w woj. mazowieckim,
- ✓ nie prowadzące działalności gospodarczej,
- ✓ posiadające podstawowe umiejętności obsługi komputera

FHU „Inwes.tor”, 03-450 Warszawa, ul. Ratuszowa 11 p. 146, tel.: 22-618-89-79

www.efs.inwes-tor.pl/ekursy/

email: ekursy@inwes-tor.pl